

Obuka, bankarski kredit, bespovratna sredstva i garancije za početnike namenjen novoosnovanim preduzetnicima, poljoprivrednim gazdinstvima, mikro i malim privrednim društvima starosti do dve godine. Program se sastoji iz garancija za kredite i odobrenje povoljnih bankarskih kredita od strane banaka, isplate bespovratnih sredstava i obezbeđivanje stručne, besplatne pomoći i podrške u izradi poslovnog plana i daljem poslovanju kroz mentoring program koji sprovodi Privredna komora Srbije.

Srbija i EU - Oprema za privredu: program namenjen mikro i malim preduzećima, preduzetnicima i zadrugama, koji se bave proizvodnjom i građevinskom delatnošću i uspešno posluju najmanje 2 godine. Program omogućava dobijanje bespovratnih sredstava za nabavku nove opreme u iznosu do 25% neto nabavne cene i finansiranje ostatka sredstava kroz povoljne kredite, uz samo 5% sopstvenog učešća, preko partnerskih banaka i lizing kompanija.

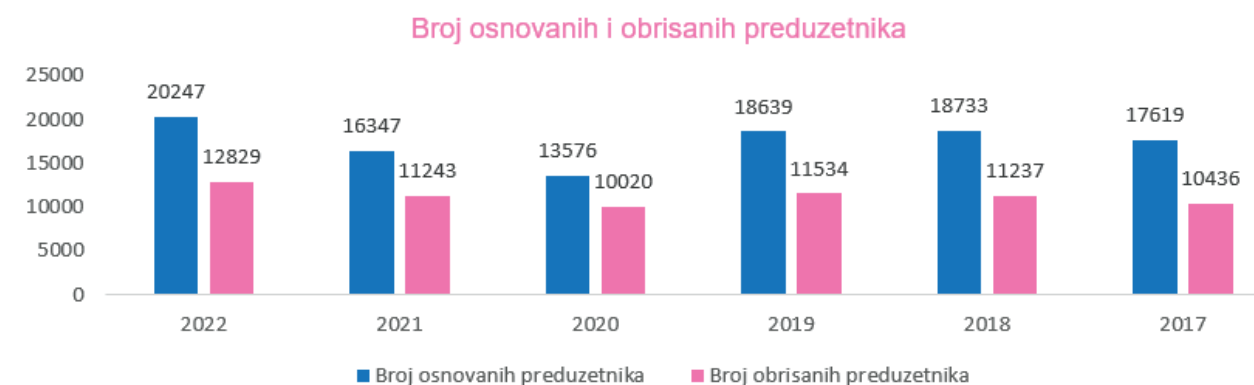
Podršku samozapošljavanju sprovode filijale Nacionalne službe za zapošljavanje kroz obuke iz pet oblasti: osnove preduzetništva, pravni aspekt biznisa, porezi i doprinosi za preduzetnike, biznis plan radionicu i informacije o ugovornim obavezama prema NSZ.

Standardizovane usluge mentoringa realizuju Ministarstvo privrede, Razvojna agencija Srbije i akreditovane regionalne razvojne agencije. Program je namenjen potencijalnim i postojećim mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, zadrugama i klasterima. Obuhvata 10 besplatnih obuka, savetodavne usluge u vidu izrade poslovnog plana, pripreme dokumentacije i prijave za programe podrške, kao i pomoć pri registraciji i osnivanju MSPP. Mentoring se sastoji od zajedničkog rada mentora i preduzeća/preduzetnika u cilju prevazilaženja prepreka i nalaženja najpovoljnijih rešenja za buduće poslovanje.

GoStudy: besplatna škola digitalnog preduzetništva u saradnji NALED-a i GoViral-a, a uz podršku Telekom Srbije i RTS-a. Kroz platformu, korisnici će imati priliku da se upoznaju sa svetom interneta i digitalnih tehnologija i naučiti kako da osnove digitalnog preduzetništva, marketinga i prodaje primene u svom poslovanju kroz 12 besplatnih kurseva, 180 lekcija i 15 sati video materijala. Platformi se može pristupiti putem sajta www.gostudy.rs/.

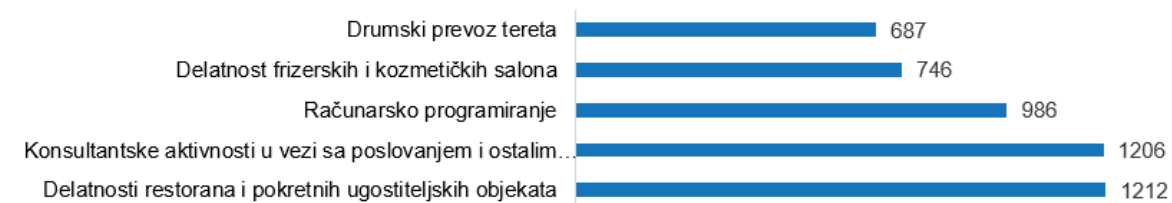
STANJE PREDUZETNIŠTVA U SRBIJI 2022

Brojčanik Agencije za privredne register pokazuje da u Srbiji trenutno posluje 135.533 privrednih društava¹ i 305.317 preduzetnika². U prvih šest meseci 2022. godine registrovano je osnivanje 25.816 privrednih subjekata, za 4.520 subjekata više u poređenju sa istim periodom prošle godine. Broj registrovanih privrednih društava osnovanih u prvih šest meseci veći je za 12,5%. Takođe, i broj osnovanih preduzetnika je povećan za 23,9% – sa 16.347 na 20.247 u 2022.

Među ključnim delatnostima u kojoj su se registrovali preduzetnici na prvom mestu su ugostiteljski objekti, potom konsultanti i programeri, a prate ih frizerski i kozmetički saloni, i drumski prevoz tereta.

Top 5 delatnosti po broju novoosnovanih preduzetnika u 2022.

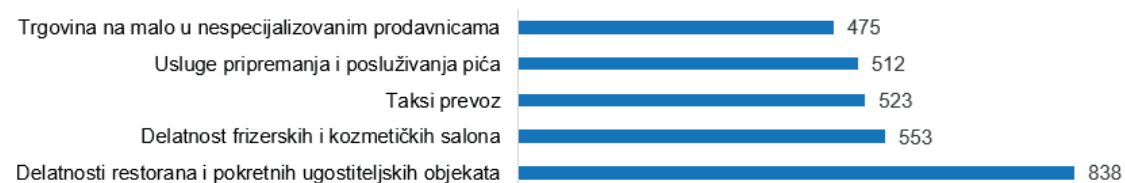

Kada je reč o gašenju preduzetničkih radnji, došlo je do povećanja u odnosu na prošlu godinu za 12%, sa 11.243 na 12.829 ugašenih preduzetnika u 2022. Prema delatnostima, najviše je ugašeno ugostiteljskih objekata, kao i frizerskih i kozmetičkih salona i taksi prevoznika.

¹ Ukupan broj privrednih društava i predstavništava, u registarskom statusu: aktivan, u postupku stečaja, u postupku likvidacije, u prinudnoj likvidaciji.

² Ukupan broj preduzetnika, u registarskom statusu: aktivan, uključujući preduzetnike koji su prijavili privremeni prekid obavljanja delatnosti.

Top 5 delatnosti po broju obrisanih preduzetnika u 2022.

Među registrovanim preduzetnicima, trećinu čine žene (33,7%), dok gotovo četvrtina pripada kategoriji mladih od 18 do 35 godina (22,4%).

Međunarodni pogled na stanje preduzetništva u Srbiji

Izveštaj Evropske komisije za Srbiju 2022:

Srbija ocenjena kao umereno pripremljena u oblasti Preduzetništva i industrijske politike. Napredak je postignut usvajanjem Akcionog plana za Strategiju državnog vlasništva i upravljanja privrednim subjektima koji su u vlasništvu Srbije, kao i uspostavljanjem portala za e-Konsultacije, koji ima za cilj da poveća učešće privrednih subjekata u javnim konsultacijama i transparentnost zakonodavnog postupka. U 2023. Srbija treba da nastavi da radi na:

- Povećanju predvidljivosti poslovnog okruženja, kroz direktno uključivanje privrede u proces;
- Usvajanju nove Strategije politike razvoja MSP i preduzetništva;
- Preraspodeli budžetskih sredstava za podsticaj stranih direktnih investicija za finansijsku i tehničku podršku MSP.

OECD Indeks politika malih i srednjih preduzeća:

Za period 2019 – 2022. kao ključna dostignuća Srbije izdvajaju se uvođenje portala eUprave; unapređenje pristupa MSP uslugama poslovne podrške; olakšanje pristupa finansiranju; jačanje okvira politike inovacija i dostupnost finansijske podrške u ovom domenu; kao i napredak u smanjenju trgovinskih barijera i usklađivanje sa standardima EU. U narednom periodu Srbija treba više da radi na:

- Razvoju „sistema ranog upozorenja“ kao meru prevencije nesolventnosti;
- Definisanoj regulatornog okvira koji bi olakšao korišćenje nebankarskih finansijskih instrumenata;
- Unapređenju stečajnog postupka koji se sprovodi reorganizacijom;
- Omogućavanju prava na „drugu šansu“ poštenim preduzetnicima;
- Razmatranju poreskog opterećenja i procedure poreske administracije za MSP
- Izgradnji poverenja u elektronsku trgovinu između kupaca i MSP

Ključne regulatorne novine u 2022.

eFiskalizacija: U Srbiji se od 1. maja 2022. primenjuje nov sistem e-fiskalizacije koji podrazumeva upotrebu novih fiskalnih kasa koje izdaju nove fiskalne račune sa QR kodom. Primena ovog sistema odnosi se na sva pravna lica, nedobitne organizacije i preduzetnike koji vrše promet na malo. Izuzetak predstavljaju subjekti koji obavljaju delatnosti propisane Uredbom.

eFakture: Zakon o elektronskom fakturisanju je stupio na snagu maja 2022, a njegova primena je predviđena u fazama. Do sada je propisana obaveza izdavanja elektronskih faktura za subjekte javnog sektora prema subjektima privatnog sektora i obrnuto. Obaveza izdavanja i čuvanja elektronske fakture u transakcijama između subjekata privatnog sektora počće sa primenom 1. januara 2023. godine.

Zakon o socijalnom preduzetništvu: usvojen u februaru 2022. čime su postavljeni temelji za dalji razvoj ove oblasti, definisano ko su socijalni preduzetnici, i koja su ograničenja koja pravna lica i preduzetnici sa statusom socijalnih preduzetnika treba da poštuju da bi zadržala taj status. Zakonom je propisano formiranje posebnog tela Vlade – Saveta za socijalno preduzetništvo, koji će biti nadležan da razmatra i pokreće inicijative za razvoj socijalnog preduzetništva, kao i da prati poštovanje obaveza od strane socijalnih preduzetnika i predlaže Ministarstvu njihovo prevođenje u pasivni status u slučaju zloupotreba statusa.

Strategija malih i srednjih preduzeća i preduzetnika: Ministarstvo privrede otpočelo je proces izrade Strategije za period 2023 – 2027. Nova Strategija će biti fokusirana na unapređenje poslovnog okruženja i pristupa izvorima finansiranja i novim tržištima; kontinuirani razvoj ljudskih resursa; jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP; razvoj i promociju preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva; kao i na digitalizaciju i ozelenjavanje MSPP.

Dostupni programi podrške u 2022

Podrška za žene preduzetnice i mlade i Startup program koji sprovode Ministarstvo privrede i Fond za razvoj. Finansijski okvir predstavlja kombinaciju bespovratnih sredstava i povoljnog kredita Fonda za razvoj, a sredstva u iznosu od 400.000 do 6 miliona dinara se mogu koristiti za kupovinu opreme i dostavnih vozila, održavanje poslovnog ili proizvodnog prostora, kao i za operativne troškove do 20% ulaganja.